

STUDENTEN WEEKBLAD

8^e Jaargang.

No. 25.

REDACTEUREN: CH. E. DUTILH, H. A. W. KLINKHAMER, J. A. SCHOUTEN, J. H. TELDERS, J. P. VALKEMA BLOUW, F. A. VENING MEINESZ.

A. C. JAGER, J. C. DE JOODE, K. F. KATZ, W. J. H. MASCHHAUPT.
FAST MEDEWERKSTER: MEJ. I. WILLEKES MAC DONALD. (AMSTERDAM)

Donderdag

5 April '06.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende Vergadering der Delftsche Redactie ten huize van den heer F. A. VENING MEINESZ, Oude Delft 210, op Dinsdag 24 April 1906, des middags om 4 uur.

Eerstvolgende Vergadering der Amsterdamsche Redactie ten huize van den heer K. F. KATZ, Weteringschans 233, op Maandag 23 April 1906, des avonds om 10 uur.

IN MEMORIAM.

G. J. KAPTEYN.

Zoo moesten wij dan, helaas, van KAPTEYN, voor altijd, afscheid nemen.

Moge aan zijne Ouders de noodige sterkte gegeven zijn, tot het dragen van het zeer zware verlies van hunnen eenigen zoon, waarvan zij zoo vele verwachtingen hadden!

Hij ruste in vrede!

De Leugen als maatschappelijk verschijnsel.

Daar staat geschreven:

„Gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.” (Ex. XX:16).

Een van de moraalvoorschriften, die geacht worden te zijn de steunpilaren onzer samenleving. En men moet blind zijn, om niet te zien, wat er van de praktijk van dusdanig voorschrift in onzen tijd terecht komt, wat er waar blijkt te zijn aan dezen roep naar waarheid, die in grootsche eenzijdigheid eeuwen geleden heeft weerklonken. De klasse van het behoud, die door dik en dun het bestaande heeft te verdedigen, als zoodanig het traagheidsmoment vormend onzer maatschappij tegenover de krachten die beweging willen veroorzaken, heeft een verwonderlijke vaardigheid bereikt in het ontkennen van al wat is en het wegliegen van al wat zou kunnen getuigen tegen den bestaanden toestand. Maar hunne moeite is tevergeefs, het is een ondankbare taak traagheidsmoment te zijn en niets te kunnen doen dan een beweging verlangzamen; van tegenhouden is geen sprake en door een netwerk van waanvoorstellingen zien wij maar al te duidelijk, dat in spijt van alle moraal onze samenleving is een netwerk van leugen en nog eens leugen en dat er geen instelling is, die zich niet op leugen baseert en zijn bestaan tracht te rekken door de basis te omkleeden met nieuwe leugens. Dit is de toestand van nu, waar de oude vorm reeds niet meer in staat is de volkomen uitdrukking te geven aan het nieuwe leven, op welk punt van ontwikkeling de leugen als maatschappelijk verschijnsel haar intrede heeft gedaan.

Maar het recht? Is er dan geen recht? Er is een recht, een recht, overgekomen uit oude tijden, een weegschaal, die ons werd nagelaten door onze voorvaders en die eens zorgvuldig was geijkt. Onze voorouders dachten haar eeuwig en zij hadden haar een ophangpunt gegeven in de maatschappij zelve en de toekomst leerde, dat dit voldeed. Maar nu is het ophangpunt aan het bewegen geraakt en heeft zich ongemerkt, zonder dat de geblinddoekte rechters er iets van merkten, steeds in dezelfde richting voortbewogen, tot eindelijk de weegschaal der gerechtigheid geworden is tot een balans, wier armen in een verhouding staan van een tot tien, en wat eens billijk was, wordt nu onbillijk, of om het beeld te verlaten, de wetten, geschikt in een vroegeren tijd, zijn door de veranderde omstandigheden ongeschikt geworden en uit een oogpunt der algemeene rechtvaardigheid is het recht, zooals het nu is, leugen.

Alles is leugen, de wetten, het huwelijk, de eerlijkheid van privaatbezit, de openbare zedelijkheid, en het gordijn, dat er voorhangt, is de grootste leugen van alles, de onvergeeflijke leugen van dat tot waarheid te willen promoveeren, wat in zijn wezen het tegendeel is.

Om dit alles te begrijpen, zonder te vervallen in dof pessimisme, moeten wij het standpunt verlaten van leugens

door leugens te willen goedliegen en wij moeten ons afvragen, wat de beteekenis is en wat het doel kan zijn van den toestand in den tegenwoordigen tijd. Wie niet het oog sluit voor de krachten van veranderlijkheid, die open genoeg aan het werk zijn, wie zich niet angstvallig vastklampt aan oude vormen, die ten doode zijn opgeschreven, voelt de beteekenis van den tijd, waarin hij leeft, voelt het nut van de tegenspraak tusschen geweten en werkelijkheid en het wordt hem duidelijk, dat zelfs een netwerk van leugens zijn zijde kan hebben van noodzakelijkheid, waar wij zijn in een tijdperk van overgang en iedere leugen meer het afsterven van de oude vormen verhaast.

Het Israëlitische dogma der waarheid heeft in zijn werking op de menschheid het tegengestelde van zichzelf gewekt, de waarheid voerde tot leugen, die weer de oorzaak zal zijn van beider val. Want in de overwinning van den maatschappij leugen ligt ook opgesloten de verdwijning van de waarheid in eenzijdigheid van dogma, en de komende tijden zullen zich daardoor kenmerken, dat waarheid en leugen als maatschappelijk verschijnsel verdwenen zijn. Dan is er geen vaste vorm van wet meer mogelijk, waarin de moraal zich kleedt ten aanzien van leugen en waarheid en de veranderde toestanden hebben gevoerd tot een moraal, die de opheffing is van iedere moraal als eenzijdig voorschrift.

Waarom tracht men zich vast te klampen aan het dogma, dat de leugen kwaad en zonder meer verwerpelijk is, terwijl men toch diende toe te geven, dat de leugen haar zijde van noodzakelijkheid kan hebben, waarom deinst men terug voor een „het doel heiligt de middelen”, een woord, meer in overeenstemming met werkelijke waarheid dan nagewauwde eenzijdigheden van eeuwen geleden? Het is omdat de maatschappij en de enkeling nog niet in zich voelen de kracht den sprong te wagen in de toekomst, waar het geweten alleen rechter mag zijn over goed en kwaad, en het is de angst, de oude voorschriften te verlaten voor het zeker is, dat het geweten zelf reeds zijn taak kan overnemen. En daarom worden de oogen gesloten voor de leugens van het heden en men klampt zich liever vast aan dat, wat in redelijkheid niet meer te verdedigen valt, daarbij dan neerziende op hen, die zich reeds een weg baanden naar de velden der nieuwe wereldbeschouwing. Maar het is slechts vertragen wat de reactie kan doen, niet ophouden; onverbiddelijk sleept de ontwikkeling ons voort en langzaam maar zeker daalt onze maatschappijvorm met zijn recht, zijn huwelijk, zijn privaatbezit, zijn koningschap en al zijn andere leugens ten grave. De leugen als maatschappelijk verschijnsel is het noodzakelijk gevolg van het verleden en als zoodanig niet in pessimistisch gedoe af te keuren; noodig in een bepaalden tijd, zal zij weer niets zijn dan een overgang tot die tijden, waar leugen en eenzijdige waarheid als zoodanig hebben afgedaan en menschelijk geweten en economische verhouding niet meer in onverbiddelijke tegenspraak zullen zijn.

FOLRAX.

FEUILLETON.

Les Mémoires du Pope Gapone.

De werklieden van Vassili Ostroff hereenigden zich dicht bij hun vereenigingslokaal, tusschen de pleinen Sredni en Mali. Hun plan was, naar het paleis te gaan over de brug, die naar de Admiraliteit leidt.

Na onder groote stilte de orders van hun leiders te hebben aangehoord, en driemaal de „Bede aan God” te hebben gezongen, zoodra het twaalf uur was geslagen, vertrokken ze in volmaakte orde en begaven ze zich op weg naar de Newa. Maar spoedig stietten ze op compagniën infanterie en escadrons huzaren, die den doortocht versperden, met gevelde bajonetten en getrokken sabels.

De menigte, die hier niet zeer groot was, ging nog een twintigtal passen voorwaarts en bleef staan. De afgevaardigden van den stoet gingen onder het zwaaien met witte zakdoeken vooruit en poogden den officier hunne vredelevende bedoeling duidelijk te maken. Ze toonden hunne ledige handen, om te laten zien, dat ze geene wapens bezaten. Maar, zonder eenige onderhandeling gaf de officier een teeken. Terstond stormde eene afdeeling cavallerie, met de sabel omhoog, voorwaarts. De massa week ver-

schrikt op zij, naar de trottoirs aan weerskanten der straat. Toen de ruiters tot midden in de menigte waren doorgedrongen, richtten de soldaten hun geweer; maar ditmaal vuurden ze niet.

De cavallerie keerde weer om, de lieden met het plat van de sabel slaande en hen naar alle naburige straten teruggedrijvende, vooral naar de Academie- en Bounski-straat, waar de politie en soldaten hen stonden op te wachten, om hen te vermoorden. Toen keerden de werklieden terug en verwijderden ze zich meer en meer van het centrum der stad.

Intusschen begon een nieuw afschuwelijk bloedbad, dat hen van woede deed koken. Een kleine jongen, door de politie gewond, kwam voorbij, op een wagen. Dit gezicht lokte een vreeselijke wraakzucht uit. Een kreet uit de menigte klonk:

„Wapens! Wapens! Geef ons wapens!”

Verscheidene agenten van politie werden weerloos gemaakt. Sommige werklieden wilden met geweld de winkels sluiten, maar hun kameraden, die meer bezadigd waren, lieten het niet toe.

Een hunner herinnerde zich een klein wapenmagazijn in een naburige straat. Men drong erheen. Op bevel der menigte ontsloot de portier, in duizend angsten en bevende over al zijne leden, de deur. Een tweede portier, stom van schrik, wees den kelder aan, waarin de wapens waren

Aan de Amsterdamsche Redactie van het S.-W.

Het is niet dan na langdurige overweging dat wij onderstaand stuk plaatsen.

Het is goed hier even de motieven te vermelden die ons tot zulk een handelwijze brachten.

Ten eerste lijkt het ons gewenscht dat ook der Amsterdamsche Redactie het oordeel van Delftsche lezers onder oogen komt.

Ten tweede dacht het ons niet mogelijk den wensch van dezen abonné in een brief te vertolken (vertalen zou beter zijn), die even goed zijn bedoeling weergeeft.

Ten derde hopen wij dat door één krachtig antwoord der A'damsche redactie het den inzender van ondergaand stuk voor goed afgeleerd zal worden, zulke krasse artikels in te zenden en op zulk een onwaardige wijze een waardig streven te beschimpen.

DELFTSCHE REDAKTIE.

Hebt ge ooit weken, maanden lang, uw gal opgekropt; hebt ge ooit dat gevoel gekend van tijden lang getreiterd te zijn door hetzelfde laffe onding, te onbelangrijk dan dat het op éénmaal U in woede zou doen ontsteken, te lam-lendig dan dat ge grif zoudt erkennen, dat het U ergert?

Is het U ooit overkomen dat U maanden lang, elke week, elken dag werd voorgezet hetzelfde zoutelooze gerecht, opgedischt in denzelfden schotel, met dezelfde barst, altijd vies van dezelfde vunze vuiligheid; opgediend door steeds dezelfde persoon, met dezelfde schunnige plunje, met hetzelfde uitdrukkingslooze gezicht?

Hebt ge dan ooit ondervonden, hoe groote ergernis het wekt, te zien verknoeid schoone grondstoffen en ruime gelegenheid ze goed te verwerken?

In 't kort, ik vraag het U, hebt ge zelf karakter en hebt ge tijden lang moeten omgaan met iemand, die om al zijn kwaliteiten afkeer inboezemt, wiens enthousiasme zelfs is een ellendige manifestatie van domme onbenulligheid? Zoo ja, dan kent ge ook die kalme berusting, die intreedt nadat ge gezien hebt en overtuigd zijt geworden van de onbeduidendheid, die de allesoverheerschende eigenschap is van het knullige misbaksel, dat in den beginne Uw verontwaardiging en ten laatste nog slechts Uw minachting vermengd medelijden, gaande maakte.

Maar dan weet ge ook, dat niet enkel berusting in Uw ziele regeert, dan weet ge, dat daar naast smeult het vuur van den haat tegen datgene, wat eens uw zaligheid dreigde te verstoren.

Dan zijt ge U er van bewust, dat er slechts één enkel zuchtje noodig is om uit dat smeulend vuurtje te doen uitslaan de lekkende vlammen, het aan te blazen tot een grooten brand, die verteert, waar het smeulend vuurtje zengde; die slechts met veel moeite en groote opoffering kan worden gebluscht, waar men het vuurtje van vroeger had uit kunnen trappen.

* * *

geborgen. Daar men er niet in slaagde, de deur te openen, kropen enkele manifestanten door het keldergat en vonden ze een massa oude verroeste degens, Kaukasische dolken, die ze op straat wierpen. IJzeren staven en alles, wat als wapens dienst kon doen, werd meegenomen.

Toen het magazijn leeg was, hoorde men den kreet:

„De soldaten! De soldaten!”

Toen verspreidden zich de aldus gewapende werklieden en studenten weer in de straten, en ontwapenden ze de agenten en de officieren, die voorbijkwamen. Eindelijk bereikten ze hun clublokaal. Een andere menigte was er reeds verzameld, die met stijgende woede luisterde naar de salvo's, die van de andere zijde der Nawa weerklonken. Toen de bende aankwam, de oude verroeste zware degens zwaaiende, werd zij door wilde kreten ontvangen.

Men spande fluks stukken ijzerdraad dwars over de straat, en daarachter werd een dubbele barricade opgericht, waarbij een groep manifestanten post vatte. Weldra hoorde men op de straatsteenen den galop van paarden. Het was een afdeling kozakken, die met lossen teugel kwamen aanrennen. Maar, de versperring ziende, renden ze weer terug. Kortom tijd daarna verschenen verscheidene compagnieën infanterie in de straat, die zich tot vuren gereedmaakten, en de salvo's volgden elkaar op.

De meeste verdedigers der barricade verspreidden zich. Anderen zochten een toevlucht in naburige huizen, van

Ik veronderstel dus, dat hij die dit leest, kent de gewaarwording die ik bedoel; en zoo hij haar niet kende, zoo zijn aard anders, misschien beter is, zoo het bij hem onmogelijk is, dat een enkel zuchtje een smeulend vuurtje aanblaast tot een grooten brand, dan hoop ik dat het hem eenigszins begrijpelijk is geworden, dat er menschen zijn bij wie dit wel mogelijk is en dan verwacht ik van hem, dat indien het hem ook aan deze begrijpelijkheid mangelt, dat hij zijn oogen afwende van hetgeen ik verder schrijven zal; en dat hij het lezen er van zal overlaten aan allen, die zijn van meer ontvlambare natuur; die meer zijn dan een kompleks van vleesch en been.

* * *

Maar om dan eindelijk eens te zeggen waar of ik heen wil, nadat ik vergeving heb gevraagd voor de misschien ietwat bombastische woede, die zich van mijn pen meester maakte; ik zit dan kalm voor mijn schrijftafel, ik zoek naar priemen, die m'n slachtoffer zullen kunnen doorboren, zoó dat het neervalt als ware het door den bliksem getroffen, zooals de door den espada in 't hart getroffen stier neerploft met doffen smak, terwijl het kokend bloed opspuit uit de wonde, als een geiser uit den bodem van IJsland, een klearig beekje vormend door de stoffige arena.

En ik weet het, al zoekend vind ik die priemen en ik orden ze en leg ze in gedachten naast me van af fijne naaldjes tot zware plumpe slachtersmesses.

En ik zin, welke ik het eerst zal toepassen: de kleine fijne, maar o zoo puntige naaldjes of de breede plumpe, drie snijdende dolken. En ik verwonder me er over hoe het mogelijk is, dat het me zoo'n tijd kostte om tot de conclusie te komen, dat zelfs zoo'n plumpe dolk te fijn en te scherp is voor wat ik slachten wil;

dat het ruwe en taaie vleesch van het monster, dat ik zal aanvallen, weliswaar door één prik tot een lijk zou behooren, maar dat die dood te zacht zou zijn: het monster zou niet weten, waarom het stierf.

Neen het wapen zal zoodanig zijn, dat mijn monster door één slag er van machteloos is; tot in zijn doodstrijd zal ik mijn slachtoffer aanzien met een minachtenden medelijdenden blik, zooals men ziet naar een schurftigen hond, die weggeloopt is van zijn baas.

Ja, zoo zal mijn wapen zijn en niet anders.

* * *

Maar hoe nu, laat ik mij meeslepen door haat, tegen iets dat mij zelfs niet had moeten ergeren, iets waar ik over heen had moeten zien, als bestond het niet; iets te onbelangrijk, dan dat een hond het aan zou blaffen?

Neen, ga weg van mij, menschvernederende haat, verteer niet het hart, waar eertijds slechts liefde tot uw medemensch woonde; krachtig zal ik zijn en weerstand bieden aan elke verzoeking. Want slechts diegenen, die zich zelf beheerschen kunnen, zal het gegeven zijn te oordeelen over anderen. En slechts hun, die grootmoedig zijn, zal men geloof schenken, waar zij anderen kleingeestige slechtheid verwijten.

* * *

waaruit ze de soldaten met allerlei soorten projectielen wierpen. Maar het vuur hield niet op, de barricade werd stormenderhand genomen; en allen, wien het niet was gelukt, te ontsnappen, vonden den dood of werden vreeselijk verminkt.

De gruwelen, bedreven op de menigte in Vassili Ostroff, kunnen door die, in den loop van den dag in de andere kwartieren gepleegd, bezwaarlijk overtroffen zijn. Een officier, genaamd Gourieff, heeft zich overigens openlijk op zijne heldendaden beroemd. Vermoeid van het hanteeren van zijn sabel, liet hij zich een bajonet geven en wierp hij zich op een zeer jong werkman, die in de deur van een huis geweken was. De ongelukkige snelde naar den trap. Gourieff volgde hem met zijn bajonet. Het slachtoffer, bijna nog een kind, zakte ineen, in het hart getroffen.

Een ander officier, een lancier, vond er genoeg in te vertellen, hoe hijzelf de werklieden genoopt had, hun barricade te verwoesten. „Toen een hunner weigerde te gehoorzamen,” zei hij, „sloeg ik hem met den sabel. Toen tracteerde ik een ander, die ook aanstalten maakte te wijken, op dezelfde manier. Ik kan u verzekeren, dat de derde zich haastte, het materiaal voor de barricade te verstrooien.”

Deze barricade was opgericht, om het vereenigingslokaal der arbeiders-organisatie tegen een mogelijken aanval te kunnen verdedigen. In den overhaasten terugtocht der manifestanten werden alle deuren der naburige huizen ingeloopt.

Zoo is dan de rust weergekeerd, hebben zich de baren van mijn stormbewogen ziele-zee geëffend en is het mogelijk geworden kalm te overwegen, wat wel de oorzaak mocht zijn van dezen zwaren storm.

Komt, zet u naast mij, opdat ik u vertelle van al hetgeen er in mij omgegaan is, alvorens ik bereikt had dien toestand van ergernis, waarvoor ik mij nu, achteraf beschouwd, moest schamen.

* * *

Ik dan, ik ben student aan de Technische Hoogeschool; te Delft natuurlijk. Ja ons geliefd Holland, meer dan één Universiteit telt het; meerdere plaatsen zijn er, waar men zich kan bekwalen tot de meest uiteenlopende kundigheden; maar daar is slechts één Technische Hoogeschool, er is slechts één, enkel, eenig Delft!

En in dat ééne, enkele, eenige Delft; in die stad der steden; onder die studenten aan die schoone Technische Hoogeschool, vindt men slechts wijze en ontwikkelde, hoogst beschaafde en gentlemanlike jongelieden. Wel zijn ook hier, als op elke waren regel, eenige uitzonderingen, maar deze zijn nog eeniger dan het eenige Delft. En onder al die jongelieden leest men slechts één blad; één Delftsch blad; één studentenblad; één weekblad; één Delftsch „Studenten-weekblad”!

Zij die geroepen werden, dit heerlijke blad, waarin ernst en luim, goedkeuring en kritiek, naast elkaar een plaats vinden, dat ruimte biedt ter behandeling van de allermeest wijsgeerige onderwerpen evenzoo goed als aan bespreking van de meest praktische zaken; zij die geroepen waren zeg ik, dit blad te redigeeren, zij hadden zich slechts één doel voor oogen te stellen, en dat was door het plaatsen van onder de talrijk inkomende stukken, diegene, die van het meeste belang konden zijn voor den Delftschen student-lezer; die paarden aan goeden inhoud aangenamen stijl en die verder vele schoone eigenschappen moesten bezitten, als daar zijn ontwikkelend, geestig, scherp, enz.

Maar helaas, daar kwamen slechte tijden en men las in dat blad naast een Delftsche Redactie van een dito in Amsterdam.

En wat erger was, niet alleen las men van die laatste, zij manifesteerde zich zelfs; en steeds deed zij dat op één zelfde manier.

In den beginne wisselde een enkel gedichtje, wel is waar onbegrijpelijk maar toch een aangename variatie, de ris van boekbesprekingen af, die, voorwaar, den onwetenden lezer in den waan zouden brengen, dat men het weekblad en het daarin plaatsen van recensies als eenig en alleen zaligmakend middel tot het in bezit komen van een welvoorzienige bibliotheek dacht. En het kwam den wel is waar subjectieven, maar toch eenigszins denkenden lezer voor, dat zulke besprekingen niet bepaald het peil van een blad verhoogden; maar hij hield zijn mond, er niet aan twijfelend of de Redactie in Delft, (d.i. toch immers de redactie?) zou paal en perk stellen aan dit geschrijf. Want meer dan doelloos geschrijf is het niet.

Van een recensie zou men verwachten, dat zij u, naast een klein denkbeeld van het boek zelf, gaf een kritiek;

De werklieden hadden slechts een zeer vaag idee van wat een barricade zou kunnen zijn. Ze werden aangevoerd door een kleinen man met bleek gezicht, van wien ze bevelen ontvingen. Het was een officier, die de zaak des volks omhelsd had. Het vertrouwen, waarmee de manifestanten zich aan zijne orders hielden, was roerend.

Het werk werd met enthousiasme uitgevoerd. Tegenover het verenigingslokaal was een huis in aanbouw. Men nam er planken weg, klinker, allerlei soort van materialen. Men sneed telefoondraden door, en de stations werden vernield, om elke communicatie tusschen het gouvernement en de districten onmogelijk te maken. De telefoonstations in de Zesde Straat en op het Mali-Prospect werden zoo alle vernield.

Een student, die na een politiek vonnis te hebben ondergaan, losgelaten was, streed in de voorste rijen, want het gevecht breidde zich gedurende eenigen tijd uit. Als door een wonder bleef hij door de duizende kogels ongedeerd, en men zag hem steeds, met zijn vaandel in de hand. Ten slotte werd hij met een bajonet doorstoken.

De mannen stierven als helden. Na het eerste salvo, dat met los kruut werd afgegeven, sprong een der manifestanten op de barricade en riep hij tegen de soldaten:

„Als jelui geweten het toelaat, schiet dan!”

Onmiddellijk zonk hij ineem, door verscheidene kogels getroffen.

en deze laatste niet ongemotiveerd „mooi is dit en mooi is dat” maar met redenen omkleed. En zoo de bespreker geen kans zag deze motieven aan te geven, ware het dunkt me beter, dat hij geheel zijn mond hield.

En wat geeft het niet een fraaien kijk op die Amsterdamsche studentenwereld, dat zij nergens toe, alleen tot boekbespreking en dichten van een zoetelijk aanstellerig versje, in staat is? Neen hoor, mijn verwachtingen waren hooger gespannen, toen ik voor het eerst ook die Amsterdamsche namen aan het hoofd zag prijken.

’k Had meer verwacht dan deze geforceerde aanzameling van een bibliotheek; en ’k hoop dat die Amsterdamsche Redactie nu tenminste eens gauw een prullenmand zal koopen en liever deze zal overladen dan de post naar Delft.

Een trouw lezer.

Eenvoud.

Het behoort tegenwoordig bijna tot de onmogelijkheden om een boek te vinden, dat handelt over modernen bouwstijl, over moderne kunst in ’t algemeen, of een gesprek te voeren over deze onderwerpen, waarin niet het woord Eenvoud telkens en telkens weer wordt genoemd. Zoo diep is dit woord als onafscheidelijke attriboot van modernen stijl doorgedrongen, dat alle, zoowel goede als kwade toekomstdroomen, slechts voldoende geargumenteerd beschouwd worden, wanneer men met zekeren nadruk beweert: dit of dat ligt opgesloten in het streven naar Eenvoud. Wordt het dan niet eindelijk eens tijd, dien Eenvoud eens wat nader te beschouwen? Moet dan eindelijk de draagkracht van dit machtwoord niet eens worden vastgesteld, zoodat niet iedere fantasie-arme kunstmaker zijn onvermogen kan bedekken onder den heiligenden mantel van Eenvoud. Me dunkt, het is beslist noodig, en ik heb eens een poging gewaagd, mijn denkbeelden daarover bloot te leggen. Deze worden, geloof ik, het best uitgedrukt door de volgende stellingen.

1.) Eenvoud mag alleen dan tot de hoogste menschelijke deugden worden gerekend, wanneer hij, bewust door zijn uiterlijke verschijning, een wereld van rijpe, diepe gedachte openbaart.

2.) Aan dezen eisch kan slechts worden voldaan, wanneer hij optreedt als laatste phase van een ontwikkelingsperiode.

Deze stellingen zou ik als volgt willen verdedigen.

Allereerst zal het noodig zijn in eenige woorden uit te drukken, wat we eigenlijk onder Eenvoud hebben te verstaan, opdat wij niet in te vage voorstellingen ons verdiepen. Dan zal ik dienen aan te geven, welke verschillende gestalten de Eenvoud kan aannemen. Immers wil ik bewijzen, dat een zekere toestand m.i. de ware eenvoud is, dan moet ik er ter vergelijking een anderen toestand van Eenvoud tegenover stellen, en vervolgens zal ik dienen aan

(Zie vervolg Tweede Blad.)

IN DEN OMTREK VAN HET PALEIS.

Nog jammerlijker toonden zich de officieren, die in opdracht hadden, de menigte op haar weg naar Schlüsselbourgh tegen te houden.

Het kwartier was tamelijk ver verwijderd. Na negen uur in den morgen begaven de meer dan tienduizenden personen, die den stoet samenstelden, zich op weg, onder aanvoering van den voorzitter van hun kring, mijn vriend Pétroff. Zooals overal elders hadden ook vrouwen en kinderen zich bij de manifestanten gevoegd, waardoor de stoet zich uitstrekte over een lengte van meer dan een kilometer. Ze gingen vreedzaam, opgewekt door een edel enthousiasme, vol vertrouwen in het succes. Bij de brandwacht van Schlüsselbourgh gekomen, vond men daar verscheidene compagnieën infanterie en kozakken, die hun den weg versperden. Een officier van politie en de kolonel der kozakken sommeerden de menigte, stil te houden. Maar Pétroff, vergezeld van verscheidene andere manifestanten, ging recht op de officieren toe en poogde hen te doen besluiten, den stoet te laten passeeren, daar ze toch geen enkele politie-verordening schond. De kolonel intusschen gaf niet toe. Hij herhaalde, dat hij niet kon toegeven, dat hij strenge orders had en dat hij genoodzaakt zou zijn, vuur te commandeeren, als de stoet toch zou willen voortgaan. Na een lange discussie, die geen succes opleverde, stelde de menigte zich, ondanks alles, opnieuw in beweging en hernam ze

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 5 APRIL 1906. No. 25.

te toonen, dat van deze twee de eerste behoort tot de hoogste menschelijke deugden en de andere niet.

Dan eerst treedt de vraag op den voorgrond, wanneer, in welken tijd, onder welke omstandigheden kan deze deugd ontstaan, een vraag, waarop mijn tweede stelling het antwoord geeft, een antwoord, dat slechts dit betoog behoeft: aan te toonen dat de ware eenvoud alleen in dat geval, en aan te toonen, dat de minder hooggeschatte eenvoud in dat geval niet ontstaan kan. Ten slotte rest mij, dit door enkele toepassingen nader duidelijk te maken.

Het woord Eenvoud heeft in ons spraakgebruik een zoodanige veelheid van beteekenissen, dat ik, alvorens mijn stellingen direct te verdedigen, een meer gedefinieerde bepaling zal moeten geven.

Echter, wij gebruiken het woord te dikwijls, om er niet reeds een zekere voorstelling aan te verbinden, maar deze voorstelling is, wanneer wij ons zelf goed rekenschap geven, anders, naarmate wij het woord in andere gevallen gebruiken.

We gebruiken het woord Eenvoud toch als tegenstelling van zelfoverschatting, pedanterie, overlading, van bombast, omslachtigheid, van hoogere stand en familie, van rijkdom, van geposeerdheid, kortom van vele eigenschappen, die te uiteenlopend van betekenis zijn, om er direct een definitie van hun gemeenschappelijke tegenstelling uit te kunnen distilleeren.

Ik heb lang gezocht naar een definitie, die mij voldeed, maar heb er geen gevonden en heb dus getracht er een te maken, die eenigszins beantwoordde aan mijn voorstelling hieromtrent; zij is deze:

Het streven naar eenvoud is het zoeken naar den kortsten weg om tot een bepaald doel te geraken.

Ik kan natuurlijk evenmin ontkennen, dat de andere beteekenissen bestaan als aannemen, dat deze bepaling alle andere in zich besluit, maar ik wil hiermee aanduiden, welke betekenis van Eenvoud 1ste het best beantwoordt aan onze intuïtieve opvatting, 2de het meest de hooge verwachtingen, die men van dit streven koestert, rechtvaardigt. Maar ik kom hierop later terug.

Wanneer ik een stelling ontwerp als deze: Eenvoud moet een wereld van rijpe, diepe gedachten openbaren, wil zij behooren tot de hoogste menschelijke deugden, dan kom ik in strijd met de oppervlakkige meening, die nu eenmaal aan Eenvoud, niet in de eerste plaats diepte toekent. Men denke aan het eenvoudige leven der visschers, de eenvoudige kunst der negers, een eenvoudig schoolmeester, enz. En het is juist deze eenvoud, die de tegenstelling moet vormen met den hoogerem vorm. Het is dus een principieele ongelijkheid, die we hebben te bewijzen, tusschen twee oppervlakkig niet te onderscheiden toestanden. Bestaat deze, dan is het duidelijk, dat een groote verwarring uit deze opper-

haar weg. Drie salvo's weerklonken; de manifestanten wierpen zich snel op den grond. Evenwel, hetzij doordat met los kruis was geschoten, hetzij door zenuwachtigheid der soldaten, die hen slecht deed schieten, hetzij onder invloed van een gevoel van medelijden, — zij, die me het feit hebben verteld, kunnen niet bij toeval daarin overeenstemmen — niemand werd getroffen.

Dit ziende, stonden de lieden op en vervolgden ze hun weg. Toen opende de infanterie hare gelederen en door den zoo gevormden doortocht kwamen de kozakken aanrennen, om een charge op het volk te doen. Onder de weinig talrijke slachtoffers dezer charge bevond zich Pétroff, die ernstig gekwetst werd door een trap van een paard. Maar de optocht werd inderdaad tegengehouden. Daar het een verwarring van soldaten en manifestanten was, was het gelukkig onmogelijk te schieten. De kolonel hield niet op te betuigen, dat hij orders had, de menigte de brug niet te laten overtrekken. De leiders der menigte concludeerden daaruit, dat hij er niets aan kon doen, als de stoet, om het paleis te bereiken, een anderen weg ging volgen. De een of ander opende een poort, die toegang gaf tot den rivieroever. Onmiddellijk begaf de menigte zich naar de Nawa, die ze op het ijs overstak, om den anderen oever te volgen.

(Slot volgt.)

vlakigheid moet voortvloeien, een verwarring, die te grooter wordt, naarmate de oppervlakkigheid zich dieper achter een masker van autoritaire beslistheid verbergt.

Wanneer men de waarde van een deugd, de strekking van een streven, de juistheid van een standpunt wil bevoegen, dan stuit men altijd op het gevaar, persoonlijke opvattingen, subjectieve meeningen en waardeeringen tegenover elkaar te stellen, zonder dat men eigenlijk eenig houvast heeft, zonder dat men eenige basis heeft om op voort te bouwen. Bewijsvoering wordt onmogelijk en men eindigt met het hoogst banale: Ueber den Geschmack lässt sich nicht streiten.

Ik wil daarom een anderen weg inslaan, n.l. deze: aantoonen, dat de naïve eenvoud een eerste stadium in een ontwikkelingsphase is, waarvan de ware eenvoud het laatste is en waartusschen alle stadia van ontwikkeling, ja zelfs van overlading en omslachtigheid, doorlopen moeten worden.

Om duidelijker te zijn: ik wil bewijzen, dat de veelheid van onze eischen en behoeften in het leven, de versiering in kunst, in de ontwikkeling op een hooger peil staan dan de eenvoud van den landman of de primitieve kunst van natuurvolken, terwijl ten slotte moet blijken dat de ware eenvoud al dit vorige omvat.

Naïve eenvoud is de eigenschap van alles wat begint. Jonge menschen, jonge standen, jonge ideën, jonge kunsten, jonge wetenschappen, kortom alles wat nog sinds kort tot een zelfstandig leven kwam.

Natuurlijkheid is hiervan de oorzaak. Elke gezonde nieuwe toestand berust op waarheid, die met de schuchterheid van het nieuwe en de onbevangenheid van de jeugd, naïviteit wordt. Op alle gebied is deze naïviteit ons sympathiek. Wij voelen ons aangetrokken tot het natuurlijke, waar we dit ook ontmoeten, maar wij mogen er niet toe komen het een deugd te noemen; daartoe is deze toestand te onbewust.

En toch wordt het maar al te zeer gedaan en zijn wij allen geneigd hetzelfde te doen. Wanneer het leven ons zijn heirleger van feiten toont, wanneer we in aanraking komen met de ellenden, de ontzaglijke onwaarheid van ons bestaan, kortom met al wat ons leelijk en doelloos voorkomt, dan snakken wij naar de onschuld van onze kinderen terug, dan hemelen we de deugdzaam jeugd op, alsof wij van engelen tot zondige menschen waren gedaald. „Kinderen komen in den hemel” is een oud gezegde, maar ik geloof, dat wanneer er ooit splitsing zou komen tusschen deugdzaam en boozen, het niet de kinderen zullen zijn, die het eerst den drempel des hemels zullen overschrijden.

Deze toestand van naïviteit is bestaanbaar, zoolang ideeën en vermogen in evenwicht zijn, maar spoedig wordt dit verbroken. Langzamerhand, door het zien van de resultaten om ons heen van vroegere geslachten, komen begeerten, behoeften, verlangens en hoogere idealen, die niet voldaan, niet verwezenlijkt kunnen worden door de gebrekkige middelen, niet uitgedrukt kunnen worden in de armoedige, motievenlooze kunst.

Het is de drang naar geluk, die ons hiertoe drijft, de hoop, dat het bevredigen van onze behoeften de weg is tot geluk.

Maar deze drang is te sterk en door het onbewuste van den toestand is zelfbeheersching nog onmogelijk te verwachten. Het gevolg is dus het streven om alle behoeften te bevredigen, alle idealen te bereiken. Dit streven uit zich in de maatschappij door het in omvang toenemen van onze levenswijze, in kunst door het overladen met versiering, een duizeling van motieven, die ons nooit voldoet.

Ik wijs er met nadruk op, dat ik hierin niet zie een verbastering maar tegelijk een gevolg van, als een drang tot evolutie. Ieder, die hoort en ziet om zich heen, die ziet meerdere weelde, hoort van grootere kennis etc., dorst er naar en spant alle krachten in ze te bereiken. Hij ziet zijn eenvoud als armoede, hij snakt naar rijkdom en in het inspannen van alle krachten om deze te bereiken, ligt de kiem van groote prestaties.

v. H.

(Wordt vervolgd.)

Jaarlijksche Vergadering der Delftsche Redactie
van het Algemeen Nederlandsch Studenten-
Weekblad Minerva.

(Van onzen bijzonderen correspondent.)

De praeses opent de vergadering met een kort inleidend woord.

Hij stelt er prijs op, dat het hem vergund is, deze eerste en laatste maal, dat hij de praesidiale functie bekleedt, te getuigen van de liefde en toewijding, steeds door zijn mederedacteuren, waar het Minerva gold, getoond. Hij wijst op de ettelijke kolommen druks, die daarvan getuigen en zinspeelt op de door den ab-actis bewaarde portefeuille met loze kopie. (Bij het begin knikken de te installeren redacteuren goedkeurend: tot nog toe hadden zij niet de eer abonné van het Algemeen Nederlandsch Studenten-Weekblad Minerva te zijn; bij het einde krullen zich hun lippen tot een trotsch-tevreden glimlach).

Met eenige zelfgenoegzaamheid wijst hij op de importantie der Delftsche Redactie en haalt als voorbeeld aan het opnemen der jongste groenenlijst in één enkele aflevering, zoodat het hinderlijke „wordt vervolgd”, „slot volgt” en „slot” achterwege kon blijven.

Vreezend echter te veel van de aandacht zijner toehoorders te vergen, verwijst spreker voor verdere aanbeveling en op-het-hart-drukking van Minerva's belang naar de woorden, door zijn ambts-voorganger op de vorige vergadering tot de nu op punt van aftreden zijnde redacteuren gesproken, welke woorden zoo dadelijk, wanneer de ab-actis zijn notulen zou lezen, gehoord konden worden.

Hierop bedankt praeses zich zelf voor het woord en verleent dit den ab-actis, tot het lezen der notulen.

Deze verklaart, dat hij de notulen der jongste vergadering een week daarna reeds opgeschreven had, doch dat ze in het daaraanvolgend jaar waarschijnlijk tusschen de bergen kopie geraakt waren en daarmee in de kachel, want ziet U, het was dezen winter zoo koud geweest en toen waren er eens geen vuurmakers in huis en toen had de hospita den inhoud van de prullemand gebruikt om . . . enfin, de praeses zou het wel begrijpen, waarvoor.

Het beroep op 's praeses begrijpelijkheid was niet vergeefs. Aan de zaak werd verder geen aandacht geschonken.

De praeses installeerde nu zijn opvolger; deze demissioneerde ab-actis en fiscus en hing den nieuwen functionarissen hunne respectieve waardigheden om den hals.

Alsnu klonk des nieuwen praeses' vraag, of iemand iets in het belang der Minerva had op te merken?

Reeds wilde hij met de woorden „niemand niets?” de vergadering sluiten, toen een oud-redacteur de opmerking maakte, dat het wel wenschelijk was, te voorkomen, dat in 't vervolg, alvorens de betreffende personen gepolst waren, zij hunne namen aan 't hoofd der Minerva zagen prijken en dat deze niettegenstaande hun herhaald en dringend protest daarvan niet verwijderd werden. Zijn ondervinding had geleerd, dat zulks wel voorkwam. Over dit punt werd na eenige discussie gestemd. Doch de stemmen staakten, zoodat men het aanhield tot de volgende vergadering.

Hiermee wordt dus de mogelijkheid geopend, dat slechts zij, die in zich zelf de daartoe vereischte capaciteiten zien, redacteur der Minerva zullen worden, tenzij bij de stemming, op de volgende jaarvergadering dit voorstel valt, wat den praeses, die een goeden kijk op vergaderingen en stemmingen schijnt te hebben, in 't geheel niet als totaal uit te sluiten voorkwam.

Hierna maakte een hamerslag een eind aan deze buitengewoon belangrijke en geanimeerde vergadering.

Een vreeselijk bericht.

Philisters, van het soort, waarvan er hier onder de Delftsche studenten zoovelen rondlopen, baantjesjagers, wien het om niets, dan een vet postje in de maatschappij te doen is, omdat ze, door geboorte daartoe aangewezen, nu eenmaal eene „positie” meenen te moeten innemen, aanbidders van hun eigen kleine ikheidje, wien alles en een ieder koud laat, als het niet strekt, om hunne belangen te bevorderen, of dienstig is ter bereiking van hun eigen zelfzuchtige doeleinden, bekrompen, ideaalooze kereltjes, wier interesse niet ver genoeg reikt, om te doen erkennen, dat daar buiten de kringen, waarin ze zich bewegen, menschen zijn, die crepeeren van den honger, die het ontzaglijk leed niet zien of niet willen zien, dat geleden wordt in onze twintig-eeuwsche maatschappij, — ze hebben voor hun afkeer van voldoende hulp altijd fraai-klinkende argumenten gereed, die ze weten te debiteeren bij elke gelegenheid, dat ze met een socialist in aanraking komen. Ze vinden het verkeerd, partij te kiezen: dat is zoo dom op een leeftijd, waarop men nog gevormd moet worden. Met dit partij-

kieszen wordt dan bedoeld het opnemen van de partij der arbeidersklasse. Onpartijdigheid bestaat in het toonen van de grootst denkbare onverschilligheid voor den socialen strijd, of in het aanbieden van hulp aan de regeering, wanneer „het vaderland in gevaar” wordt gebracht door een of andere staking of gelijksoortige „misdadige woeling”. De werkmans moet onderworpen zijn: hij heeft het toch immers zoo kwaad niet, en is er als arbeiderszoon nu eenmaal niet voor bestemd, ingenieur of dokter of advocaat te worden.

De verstandigen, die zoo redeneeren, zijn zelve volstrekt niet in allen deele afkeerig van het verstrekken van steun, als hier of daar een ramp heeft plaats gehad: ze bezoeken fancy-fairs en flirten of gaan naar een liefdadigheidsbal en dansen zich doodmoe. Dat komt toch aan de noodlijdende gezinnen ten goede! Ze steunen naar vermogen en keeren huiswaarts met een gevoel van voldaanheid, na al de moeite, die ze zich hebben gegeven.

Er is een typische overeenkomst tusschen het Frankrijk van vóór de Revolutie en de maatschappij van tegenwoordig. Toen evenals nu een oppervlakkig geliefhebber in philanthropie, waarbij men tot de kern der zaak geen oogenblik doordrong. In de boudoirs van gravinnen en baronessen werden goedbedoelde, sentimenteele plannen gesmeed ter leniging van den nood in de dorpen, die men bezocht, om, onder het dichthouden van den neus met de eene en het strooien van geldstukjes met de andere hand, den armen een belachelijk treurige quasi-hulp te verleenen. Tot het verveelde, en de zucht naar ontspanning naar wat anders deed zoeken. Dat de armen, indien ze in hun ellendigen toestand niet alle gevoel van eigenwaarde hadden verloren, en niet geloofden in den puren menschenzin, dien ze in dat gedoe meenden te ontdekken, dit soort van philanthropie stuitend en erbarmelijk zouden kunnen vinden, — geen der ontspanning-zoekende heeren en dames, die deze mogelijkheid voorzag.

Het is tegenwoordig al niet veel anders. De goede bedoeling van een comité, dat den stoot geeft, wil ik niet miskennen, maar dat negentig procent van de bezoekers en bezoeksters der fancy-fairs, liefdadigheidsbals en soirées zich om andere redenen dan genotzucht en gekoketteer met een gevoel van naastenliefde, dat ze niet voelen, daaraan zou begeven, dat is iets, dat ik weiger te gelooven.

Men danst niet voor menschen, met wie men medelijden zegt te hebben, en men voelt eenvoudig niets voor lieden, ter leniging van wier nood men genot gaat zoeken.

Hoe hoog de nood wel gestegen is in onze centra van „beschaving” en welke de weg is, dien men moet inslaan, wil men door middel van eerlijke liefdadigheid tenminste nog iets bereiken, moge uit het volgende blijken. Het stuk is overgenomen uit de „Nieuwe Rott. Crt.” van Dinsdag j.l. Het spreekt voor zich.

DE LAATSTE BROODEN.

Jeruël heeft haar winterbedeeling gestaakt, eerst de soep, toen het brood. Met de brooden is zij het langst blijven doorgaan. En tot het einde toe stonden de arme menschen straten ver in de rij te wachten, van 's morgens 'n uur of negen af, totdat om 12 uur de poort van den boterhammen-hemel voor hen open zou gaan. En ook telkens weer zakten er dan eenigen onder 't wachten van gebrek in elkaar, mannen zoowel als vrouwen, moeders met kinderen aan de borst.

Dat was geen uitzondering — vertelde de heer Van Essen — dat kwam herhaaldelijk voor, zoo, dat de politie er mee te doen had, en vooraf kwam vragen: hier is er weer een neergevallen, en daar een, en ginds een; mogen we ze maar vast een stuk brood geven?

Nu Zaterdagmiddag is het voor het laatst geweest. Toen hebben . . . vijf-en-tachtig honderd menschen nog éénmaal een brood gehad. Uit alle deelen van de stad, van Feyenoord, van Kralingen, uit Charlois kwamen ze er om naar toe geloopt, ja, zelfs een paar uit Maassluis.

Maar toen was 't uit. En om hun nu nog 't staken van die brood-eterij wat minder hard, wat minder in eens bot uit te maken, kregen ze allemaal een kaart, waarop stond: „Goed voor een brood, en tevens bewijs van toegang voor een gezellige samenkomst, te houden in 't Verkooplokaal.” Dat was dan voor Maandag- en voor Dinsdagavond.

Daarom moest een sterke politiemacht vanavond ruimte houden voor 't gebouw, zoo drongen ze allemaal met hun roode kaarten op uit de stegen, slopjes en hofjes van het donkere Rotterdam. Al heel vroeg waren de stoelen bezet

in de groote zaal, en het stroomde maar voort, tot ze de zijpaden vulden, en het achterpad, dat er om zoo te zeggen niemand meer bij had gekund. En 't was ellendig om aan te zien, zoo'n paar duizend hongerige menschen, vooral oude vrouwtjes, en afgeleefde, stumperige mannen, en gebrekkigen; er werden lammen binnengedragen om hun brood, door meelijdende bureu, en blinden aan de hand geleid. Bleeke moeders hadden hare zuigelingen meegebracht, en witneuzige kinderen; ook was er veel „weggeworpen speelgoed” uit de nachtbuurten.

Maar wat zoo'n stad toch oplevert aan „lumpenproletariërs.” Groote zalen opgepropt vol!

Daar boven van de pilaren hingen vlaggen en banieren, en op het podium stond, om piano en orgel, een zangkoor; er waren er met muziek-instrumenten, en ze lachten met die eigenaardige blijmoedigheid van vrome lieden onder elkander. Want 't moest feestelijk wezen, de feestelijkheid van 't laatste brood.

Zoo stil hebt ge nooit een publiek van duizenden gezien, zoo gedwee verwonderd zaten ze maar af te wachten, de hoofden 'n beetje voorover, de ruggen krom. En je hoorde geen kik, zag ze niet praten samen, — neen, ze schenen allemaal wat suffig, en staarden voor zich uit met vermoeide oogen in zwakke gezichten.

't Is om nooit te vergeten, zoo triestig als dat was.

De woordvoerders van Jeruël trachtten hen op te wekken, en die broeders verstaan de kunst om 'n massa blij te ontroeren door hun geestdrift, hun dweepende vroomheid, hun humor, hun plastische taal, hun vertrouweljk-vriendeljk doen, door hun stralende gezichten, en hun suggereerende liederen op meesleepende wijzen!

„Ja” — zei de president — daar zitten hier menschen onder, die hebben misschien nooit anders gedaan dan knorren en mopperen om hun ellende. Nu zullen we hun leeren om te zingen, laten voelen hoe door te zingen de zon in de donkerte opgaat.

En hij zette een lied in, en 't koor zong 't mee, en jubelend klonken de instrumenten er boven uit. Maar uit de zaal kwam 't aarzelend, dof; 't waren bevend zwakke stemmen, 'n schor geluid, en beschroomd.

Dat was veel te weinig klank voor 'n paar duizend menschen — riep de voorzitter van 't podium af — daar moesten de pilaren van dreunen!

Dan lachten ze beneden zoo'n beetje verwezen, maar 't geluid bleef zoo dof, hoe extatisch 't ook van 't platform klonk.

Toen moesten ze opstaan, en trantelend kwamen ze allemaal overeind, de stijve oudjes ook, met hun gebogen ruggen. „Zóó'n zangkoor — zei weer de president — heb ik nooit nog geleid! Komaan, zing dan mee, zing dan allemaal!

„Komt vermoeiden, zwaar belasten,
„Daar is heerlijk nieuws voor u.”

Er kwamen toespraken, een rede van 'n echten hageprediker, 't koor zong telkens weer, ook dierbare solo's en duetten, maar 't vuur kwam er niet in... Tot daar opeens gezegd werd van de brooden! Dat 't nu afliep, dat ze zoo weg zouden gaan, ... nog een slotzang.

Maar nu was 't uit met de aandacht, en ze slopen al weg van hun banken, naar de tafels waar de brooden lagen. Langzaam, langzaam aan doemden ze op, nog onder den dienst, om er 't eerste bij te wezen. De ouden, de gebrekkigen, de zwakke moedertjes met haar zuigelingen, ze wrongen hun handen langs elkaar heen, de roode kaarten vooruit, in de hoogte. Zoo drong dat wel 'n drie kwartier lang al maar stommelend voort door de smal gehouden opening, en uit een kamer kaatsten de broeders elkaar eindeloos de brooden toe, allemaal groote, blanke brooden, versche drie-ponders, met bruingebakken korsten. En 'n ieder kreeg er een mee onder 't sjofele doekje, onder den arm.

't Was nu echt de laatste keer, de winter-bedeeling gesloten... En in den brandgang werd 't telkens gedrang, omdat ze in dat donker stil bleven staan en er gulzig in beten.

Morgenavond komen er weer 'n paar duizend.

Dan is 't voor goed uit met 't brood.

Tot het einde toe zong 't zangkoor zijn jubelende liederen, trappelde mee in extase.

S. D.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

DELFT.

Het Bestuur der Delftsche Studenten-Schietvereniging „Soranus” heeft zich geconstitueerd als volgt:

W. SLAGTER.	President.
H. COUVERT,	Secretaris.
HOITSMA,	Penningmeester.
H. M. DE MUNCK,	Baan-Commandanten.
RAZOUX SCHULTZ,	

ADVERTENTIEN.

VRAAGT UWEN LEVERANCIER
„Stelio” Cigarettes.

VERKOOPING

VAN

Technische Boekwerken

O. A. NAGELATEN DOOR WIJLEN DE HEEREN

Dr. H. BEHRENS,

Hoogleraar a/d Polytechnische School te Delft

Dr. L. BLEEKRODE

Leeraar a/d H. B. S. te 's Gravenhage

H. LINSE, C. I.

Oud-Directeur der Gemeentewerken te Dordrecht

Dr. J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK

Hoogleraar a/d Polytechnische School te Delft

A. C. BROEKMAN

Oud-Hoofdingenieur S. S. te Arnhem.

te houden door den

Technischen Boekhandel J. WALTMAN Jr. te DELFT

Maandag 30 April, Dinsdag 1 en Woensdag 2 Mei 1906,
in het Gebouw der LOGE, Choorstraat 16a te Delft,
des avonds telkens ten half acht uur. (precies).

De boeken zijn te bezichtigen op de verkoopdagen van 's morgens 10 tot 's middags 1 uur.

De catalogus is heden verschenen en gratis verkrijgbaar.

W. C. J. DE GRAAFF, w. l.,
Delft, Voorstraat 87B,

REPETEERT IN:

Gas- en Petroleum-Motoren. Theorie Calorische
Werktuigen. Mechanische Technologie.
Stoomschuiven, enz. Regulateurs.
Indicateurs, Dynamometers, enz.
Centrifugaalpompben. Werktuigbouw.

F. PLANTEMA, W. I., Markt 7,
repeteert Mechanische Technologie,
Toegepaste Mechanica, Natuurkunde.

Door bijzondere omstandigheid **te huur aangeboden:**

een net gemeubileerde
ZIT- en SLAAPKAMER,

voor vermindering van den huurprijs.

Adres HERTOOG GOVERTKADE 14.

Salon de Rafrachissements,
Pâtissier, **C. DIJKMAN**, Cuisinier,
KOLK 9, DELFT. TELEPH. No. 10.

Specialité de Chocolat au lait suisse.

BONBONS, HAAGSCHE HOPJES, etc.

EGLISE WALLONNE.
Service tous les dimanches à 10 heures et demie.

Passage-Bureau

J. DE KUYSER & ZONEN,
Oude Delft 229 en 231.

Stv. Mij. „Rotterdamsche Lloyd”,
via Rotterdam-Marseille.

Stv. Mij. „Nederland”,
via Amsterdam-Genoa.

Alle informatiën zoowel voor passagiers als voor verzending van goederen kosteloos verkrijgbaar.

Foto-Artikelen-magazijn

ADR. VAN OOSTEN,
Turfmarkt 65. Delft.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH.

Heden verscheen bij den Uitgever
J. WALTMAN Jr., Delft:

Over de Constructie der groote Gasmotoren

door S. H. STOFFEL, w. i.

Prijs / 0,40.

KUNSTHANDEL

M. J. COUVÉE,

HYPOLITUSBUURT 39.

Agentschap Delft van

Brouwer's

Aardewerk.

De prijs van dit Aardewerk is uiterst billijk,
de vormen en de kleuren zijn zeer smaakvol.